„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

лист целокупне српске народне слободоумне странке.

ГЛАВНИ УРЕДНИК: ДР. БРАНКО МИХАЈЛОВИЋ. | ВЛАСНИК: СЛАВКО СВЕТ. МИЛЕТИЋ. | ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: ЖИВКО ВУЛЕТИЋ.

БРОЈ 64. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 30. АПРИЛА 1891. ГОДИНА XXVI.

САБОР БЕЗ АДРЕСЕ.

Тафеу је испало за руком, да примирју, наговештеном у аустријској престојној беседи даде за један часак и стварна значаја, а то је да исказану жељу за примирјем у једној покрупној ствари — али само у једној — и у дело приведе. После толикот главоболисања нашао се излаз, те се удесило, да аустријски државни сабор може за овај мах остати и без адресе. Разуме се, врло лак излаз, али и врло — јадан. Међутим се нас то толико не тиче. Главно је овде, што видимо појаву, која нам најјасније казује и сведочи, да је систем, по ком се до данас у Аустрији владало, и сувише јако пољуљан и потресен, да је зграда почела већ пуцати, те се сад само још вештачки, подупирачима одржава. Неподношањем адресе обишла се само једна парламентарна форма, али мислио неко о тој формалности овако ил онако, изостајање те формалности у аустријском државном сабору од великог је значаја, не што се формалност није у опште испунила, него што се у том неиспуњавању огледају рђаве, управо несносне, политичке прилике у Аустрији.

Аустријска влада није могла да скупи већину за адресу онаку, какву су је поднели Пољаци. Све су странке, које су се у главном слагале са нацртом заступника Билинског, хтеле по нешто још у нацрт тај да унесу од свога програма, а младочеси су осим тога поднели још и засебан нацрт. Поједине странке нису се могле на првом кораку сложити, и то нису се могле сложити у адреси, у парламентарном акту једном, у ком се између осталога на првом месту према владару изражава лојалност и захвалност. Па кад се сабор један у том не може сложити, шта можемо од њега ишчекивати у другим питањима? Тафеу је испало за руком, да у питању о адреси обиђе парламентарни ред, али хоће ли то моћи да учини и у другим питањима? Адреса се могла скинути са дневнога реда, управо, да се на дневни ред и не износи, но да ли ће моћи и други важни предмети да се не износе на дневни ред? Аустријски сабор састао се да ради, а шта ће радити, ако се најважнија питања почну скидати са дневног реда? Но тога неће бити, и тако се сад Тафе некако провукао и претурио једну невољу преко главе, али могућно је, да ће при првом важнијем предмету, који се буде сабору поднео на претрес, доћи до — лома.

Не мари ништа, што аустријска влада заноси главу од младочеха и антисемита, а кокетира са осталим странкама. Баш то јој се може једанпут, у најнезгоднијем часу по њу, љуто осветити. По њу би много боље било, да је пустила да дође до споразума између појединих странака, па, осим лојалности и захвалности, да је могла још и свака странка своје жеље и тегобе изразити и онда настојати за тим, да се те жеље остваре и узроци разних тегоба уклоне. Овако, она сама може врло ружно проћи, а државни организам још већма да оболи. Клерикална странка, ма колико да је у овај мах јака, она се зове клерикалном странком, а то је странка, која не покреће државни строј напред. Бацити се њој у наручје, значи осудити самог себе унапред на смрт. А није друкчије ни са немачком левицом. Њу пригрлити, значи одгојити на својим грудима гују. Она хоће чисто немачко министарство, немачку превласт, а тога у Аустрији више никад не ће моћи бити. Но немачка левица иде и ради на том и зато може, ако се иоле осили, врло опасна постати, не по друге странке, па и саму владу не, већ по сам државни организам. Она неће споразума са Словенима, а видимо, да се данас мора са Словенима рачунати. А Тафе баш ту левицу сада пригрљује. Може и нека га. Њима за љубав као да је и удесио, да садашњи аустријски сабор остане без адресе. Али није далеко време, и он ће се зато љуто покајати. Кад буде то време било, онда ће тек увидети, да изостајање адресе није био политички успех, већ политички пораз.

=.

Политички преглед.

Русија и Чивути. Русија је хтела да укупи свој троперцентни дуг и зато је ступила у преговоре са Ротшилдовом кућом у Паризу. Преговори су ти већ скоро били и доконани, и то онако, као што је то Русија хтела. Међутим је Ротшилд одустао од даљег преговарања О томе пише „Новоје Времја“: Као што јављају, одустао је Ротшилд од намере, да конвертира троперцентни руски државни дуг. Зашто је одустао, о том исти лист ово јавља: Пошто је та конверзија била већ склопљена, изнео је Ротшилд неке своје захтеве у погледу руских Јевреја, а кад је мини стар финанција Вишњеградски те захтеве одбио, одрекао се Ротшилд тога уговора са руском владом. Но ипак му није пошло за руком да побије течај руских вредности, пошто Русија располаже са довољном залихом злата. Русија је што код куће што у страном свету сакупила 358 милијуна рубаља злата; ако се од те своте покрије износ отказаног зајма од 1850. и 1860. остаће још 150 милијуна. У страном свету остаће руској финанцијалној управи до 100 милијуна у злату на расположењу. Тај интермецо има толико практичне важности, што би могао на неко време обуставити последњу конверзију иностраних зајмова, но никако конверзију унутрашњег дуга.

Румунска влада и састанак српско-румунских ђака. Букурештанске новине, јављајући о састанку српско-румунских ђака, јавиле су и ово: „Ђаци су се јуче поново састали у свеучилишној дворани на скупу, да донесу своје последње одлуке пре поласка у Турн-Северин. Председавао је Јон Мендониди. Прво је саопштено скупу, да је министар просвете ставио на расположење омладини 150 железничких карата за ђаке у Букурешту и 30 за ђаке из Јаша све ‚tour‘ и ‚retour‘ за Турн-Северин. Ово је примљено са највећим одушевљењем, јер је то доказ, да се мисао о српско-румунском братству одобрава и подупире и од влада.

Румунија и Грчка. Из Атине јављају, да ће ускоро отпочети преговори о трговинском уговору између Румуније и Грчке. Још за владе Трикуписове отпочети су преговори у поменутој цели, али су прекинути услед промене владе у Румунији. Румунски посланик у Атини Оланеску добио је сад налог од своје владе, да учини предлог грчкој влади да се прекинути преговори наставе. Како добро обавештени „Ефемерис“ јавља, примила је грчка влада тај предлог врло повољно Преговори ће се водити у Атини. Грчка има мало шума, а и ране увози сваке године више но што производи, зато је од великог интереса по Румунију да утврди сталну трговинску везу с Грчком.

Француска. Врховни војни савет француске републике држао је у прошли уторник седницу под председништвом министра војног Фресинеа, у којој је одобрио предлог ђенерала Гилона, да се садашња утврђења вароши Париза замене новом фортификационом линијом, која би обухватала Боа де Булоњ, Лоншан и околна места Сересн, Пито, Аснијер, Нели, Левалоа и Клиши. Трошкови за ова нова утврђења прорачунати су на 150 милијуна франака, а толику суму добиће влада од продаје земљишта досадашњих утврђења париских.

Белгија. Штрајк у Белгији, коме се придружило око 100.000 радника, задаје влади највећу бригу. Пре неки дан састало се у Брислу министарско веће, да већа о мерама, које би се против радника имале предузети. Најпре је одређено, да се одмах сазову под заставу два разреда милиције од год. 1887. и 1888., затим је министар рата заповедио карабинској пуковнији у Брислу, да на први позив дође у Ла Лувијер, где је био велики раднички митинг, но срећом је мирно протекао Пуковнија је отишла у јутру у Ла Лувијер. На митингу говорио је напредно жестоко раднички вођа Дефре. Он је одговорност за штрајк бацио на владу и на комору. „Ми смо исцрпели сва мирна средства, нас је већ оставила свако стрељење.“ Комора је за 48 сати дозволила за конговску државу 25 милијуна, а треба читаве месеце, да дозволи народу право гласања.“ Поговара се, да ће у Брисл доћи радничка депутација, да у краља и владе ускори питање о ревизији устава. Озбиљних немира није последњих дана нигда било. За сада могу се радници још сами издржавати, а троше своје приштеде у штедионицама.

Јади из Старе Србије.

Из Старе Србије пишу „Одјеку“ о најновијим арнаутским насиљима и немару турских власти. Између осталога вели се:

„Да вам побројим најновије ужасе и насиља, која нам учинише Арнаути. Из њих ћете видети колико Срби трпе у овим крајевима и колико Европа слабо мари, шта се њој на очиглед ради у сред Европе. Насиља која ћу вам побројати, догодила су се у пећској, гњанској, митровачкој, призренској и приштинској нахији, али она нису ни осми део свих зала, што их чине Арнаути. Тако:

У селу Клокоту уценише Арнаути једног Србина са 15 лира. Он, немајући новаца, побеже у Гњан, да га заштити власт, али му она одговори: „Па подај им нешто, па да те не дирају“. У истом селу узеше Арнаути једном Србину коња и 2 лире. У опште нема у гњанској нахији Србина, који ни-

ЛИСТАК.

ЂУРЂЕВ-ДАН И НАРОДНА ЗАБАВА У СРБОБРАНУ.

Ко је до сад био само једном на „народној забави“, у Новом Саду или у Србобрану, могао се уверити, да нема лепше згоде за весеље, нити згодније прилике за зближење интелигенције наше са правом језгром нашега народа. Онај, који је први дошао на ову лепу мисао, може данас бити потпуно задовољан, јер „народна забава“ до данас где се само једном појавила, свагде је освојила себи земљиште и достојно служи својој истакнутој цели.

Најчувеније пак „народне забаве“ биле су у Новом Саду и у Србобрану. Морални и материјални успех тих забава задивљавао је свагда, не само приређиваче, него и оне, којима оваке забаве нису по ћуди.

И ђурђевданска „народна забава“ у Србобрану испала је и ове године тако, да је заслужила више коју реч, него само скромну белешчицу у овом листу.*)

Још далеко пре Ускрса почеле су припреме за ову забаву, како од стране приређивача, тако и од гостију. Још више пак наста спремање кад се по Србобрану и околици пронесе глас, да ће на овој народној забави говорити сам главом др. Гига Авакумовић, млади посланик старобечејског среза на нашем народном сабору.

И освану Ђурђев-дан! — По равној околици Србобрана из близа и далека подигоше се облаци од прашине, па најближе станице изађоше многа кола милим гостима на сусрет. Већ по јутру се могло знати, како ће бити забава посећена. И збиља нико се у очекивању није преварио.

На дан забаве у 8 сахата у вече искупила се лепа кита Српкињица и Срба, старих и младих, измешани као кита цвећа, пружајући оку најлепше шаренило. Дворана у великој гостионици била је дупком пуна . . .

На дат знак подиже се завеса, а пред нама се указа пријатна појава нашег младог и врсног посланика. Бурно се пљескање осу помешано са громким узвицима: „Живео наш посланик, др. Гига Авакумовић.“

Кад се то стишало, поче г. посланик да беседи. Иза кратког, али згодног увода, у ком се г. посланик приказао искупљеној публици и захвалио на указаној му предусретљивости стаде својим благим, но ипак звучним гласом, а јасним и језгровитим речима говорити искупљеном народу, како се развијала борба, коју наш народ мораде — дошав у ове крајеве да поднесе, само да очува своју народност. И стављајући највећу важност у говору своме на поједине наше народно-црквене саборе, истаче и прави значај наше саборске установе, из чега се могао извести тај закључак, да се мучно стечена автономија српска само тако очувати и још већма развити може, ако појмивши праву важност сабора, буду слани тамо људи, који ће народну ствар српску искрено и достојно заступати хтети и моћи. — Говорник је изабрао врло згодан предмет своме говору, извео га је лепо и за то би на свршетку опет, одушевљено и бурно поздрављен Сретна мисао — да се посланици народни и при оваким приликама јављају народу — би поздрављена и похваљена и изражена жеља, да то уђе у обичај у круговима целокупне српске народне слободоумне странке.

Иза овога је вредна „српска црквена певачка дружина сентомашка“ лепо и складно отпевала Це-овљеву „Пастирску песму“, а одмах је затим имала српска публика прилику, да чује у лепој декламацији дивну ону нашу народну песму „Деоба Јакшића.“

Четврта тачка у лепом распореду ове забаве била је она заносна српска народна песма из Србије „Бij ме, мајко, бij! . . .“ коју је лепо сложио за четир мушка гласа Душан Котур, а квартет србобранске певачке дружине — четир млада али вредна и ваљана учитеља србобранска — баш красно отпеваше. На бурно и одушевљено изазивање морадоше је још једном отпевати, а како ми изгледаше слушали би је радо и по трећи пут, само да није требало још 7 тачака извести.

Кад се опет диже завеса указа нам се пред очима лепа млада ратарка-девојка Марија Стричевићева са ђерђевом у руци, која па потпуно задовољство отпева својим звучним и гипким гласом ласкаву похвалу нашим фрушкогорцима.

Одушевљење, које је у искупљена народа побудила ова народна песма, дође до свог врхунца, кад се на позорници указа лепа и стасита гусларева прилика у лепом народном оделу, а у особи давнашњег познаника нашег и јунака на песми, младог учитеља сентомашког Витомира Рунића. Он нам је певао ону славну срп. нар. песму „Иво Сенковић и ага од Рибника“, и то у два маха, јер је врло дугачка. С каквим неоцењеним капиталом у гласу располаже овај млади певач и како је отпевао ову песму, држим да није нужно дуље говорити о томе. Гости који су били, ти су потпуно свесни пожњевеног успеха, а врло многи, који га овом приликом нису могли да чују, чули су га другом приликом или су бар чули од других за лепу песму његову. Штета би велика била, кад овај глас не би био ма најкраће време на ком конзерваторијуму. — Но још је нешто, што кад је реч о овој тачци, ваља да се спомене. У песми се овој казује, како је бесни ага од Рибника позван на мејдан у јунаштву остарела већ и изнемогла српска јунака Сенковића Ђурђа. Остарелој јуначини тешко је већ ићи по мегданима, али је за то ту узданица му синак Иво. Он ће да бабу замене и као што песма до краја каза, врати се баби са главом аге од Рибника. У песми овој је нарочито оличена јуначка крв српског народа. Српска омладина нашла је у Иви најлепшу своју слику, а остарина опет у Ђурђу. Јер кад се Ђурђу учини од преобучена сипа да је главом ага од Рибника, који му је прво убио узданицу, па сад му ево већ и дворе долази да похара, буди се у њему од једном

*) Поред моралног успеха као што ће даље видети, пало је на каси, поред све мале цене (50 нов.) до 130 фор., а јаван рачун, који ће скоро изићи, показаће још лепшу сметицу.

је оглобљен. Свештеници српски тамошњи не могу ићи по селима да чинодејствују пре но што добију дозволу од Арнаута и док им добро не плате. Кад је сарањиван приштински свештеник Риста Поповић турска деца са камењем и нечистоћом нападоше сандук и пратњу наочиглед власти, која се осмејкиваше.

Општински чувари у гиљанској нахији удају српске девојке како они хоће и коме они хоће, а све за добре повце.

Из села Рудара оде више Срба да насеку дрва. Арнаути их нападоше, злостављаше, и убили би их, да се ту не нађе српски свештеник, те плати Арнаутима, и тако спасе више живота.

Српске жене не смеју прећи турским улицама у Приштини, а да се не завију као буле.

Мемет и брат му Рецеп, синови неког Рама из Сељанице у митровачкој нахији, уцењују новцем Србе у околним селима и кад конакују код Срба, силом траже да их српске жене и девојке служе и спавају са њима. Ко се од домаћина противи, оборе га и туку коцем. Кад се Срби потуже митровачком кајмакаму, он одговори, да против Мемета не сме ништа радити.

Караман Кучук Лалић из Пећи убио је Пешу Реповића из Осојака, а Мурат из Оклопа уби Србина Косту Вучића из Ливаће, па им ништа није, већ се слободно шетају.

7. фебруара отеше касапи Турци из Митровице четири вола из Жеравнице једноме Србину, па ни до сада нису узети на одговор.

Пећски Арнаути Нушевићи нападну на кућу Фрање Латинина, узму му 300 лира и друге ствари. Фрањо оде у Скопље да се жали.

Муацир Илијас из Приштине нападе једног Србина да га закоље, али га спасе други Србин.

Шајин син Мустафин из Гиљана распорио је јатаганом свога слугу Станка из Зебинаца. Нема му суда,

Јусуф из Љубижде оглобио је једног Србина из околине са 10 лира.

У Цигу у гиљанској нахији отераше Арнаути српску децу у планину, а српске куће запалише.

Рецеп Дракуља са 4 Арнаута уби Стојана Павичића из Партеша (гиљан. нах.) Нема им суда.

У Грачаници на Косову тукао је турски порезник Србе и грдио им веру. Исти порезник је у Новом Селу држао читаву зимску ноћ у полузалеђеној води човека од чега се он разболео и ко зна оће ли остати. Тако је радио још са многим Србима на Косову.

Рама и Илијас Пљаковићи, Арнаути из Вучитрна претукоше на мртво име у сред бела дана у чаршији једног Србина.

Арнаути свукоше на путу у вучитрнској нахији три Србина до голог тела, и тако голе пустише кући по зимској ноћи (15. фебруара).

Арнаути ив Новог Села у вучитрнској нахији пљачкају и туку сваког Србина, кога нађу на путу, у шуми, на улици и т.д.

Јусуф Меметовић из Љубижде убио је Станка Ранчића и нема му суда.

Рецеп Зејнуновић, општ. пољак из Кобаша (гиљ. нах.) убија сваког оног који при удаји и женидби не плати њему 1 лиру.

Путници из гиљанске нахије уверавају, да се сваког дана гине и пљачка. Српски народ у гиљанској нахији, а нарочито: горње Мораве или ће сав изгинути или се сав раселити!

малаксала крвца, и јунаштво оно у њему већ заспало, диже се као усијана лава да уништи све, што на путу нађе. Така је свагда била права српска омладина и остарина, кад се тицало српског образа, па ће бити така и одјако, ако Бог да!... Баш хвала приређивачима и певачу на овом разговору!

Мила и весела песма „Гај“, од Хорејшека, која овом милом годишњем добу тако доликује, отпевана је на опште задовољство, а исто тако и „III. низ народних песама“ од Т Остојића.

Но још пре тога не можемо, а да не споменемо декламацију, која је истина још из дечијих уста потекла, али одушевила публику већма него какав чувени декламатор. Мали Милан Рунић, декламовао је ону пуну смисла и значаја „Ускршњу песму“ од чика-Змајована, слободно, јасно и разговетно а уз то и са разумевањем, одекламова мали Милан поменуту Змајеву песму тако, да се у исти мах сви и изненадили и тако расположили, да су с највећим одушевљењем тражили од малог декламатора, да им још што одекламује, а мали се вољно одазва том позиву и стаде да декламује — а то је тако згодно било за ово гњило доба — како би он потрошио нађено Марково благо у Прилипу: купио би вели, море вина па би с њим почастио и опио све удвараче, чанколизе, трчилаже и пузавце и остале тима подобне, па би онда дозвао Марка да види и чује вајне своје потомке. — Чика-Јово, да си чуо малог Милана и видео оно одобравање овој песми, никада се не би покајао, што си ову песму написао. (Дао би Бог, да нам српски родитељи и учитељи гаје своју дечицу у чика-Јовиној песми, па ће добро бити. Пр. ур.)

И сад долази зачин читавог програма. Стаде ударати у тамбуре добровољачка тамбурашка дружина „Смесу нар. песама“. А намерили се све јунаци бољи од бољега на женијалног „примаша“, и са таком вештином и окретношћу стадоше извађати своју смесу, да су све задивили. Зато морадоше и опет, па и опет да ударају.

Тако би био завршен први део ове лепе забаве. Још се нису ни свршила честитања вредној певачкој дружини и ваљаном јој коровођи, учитељу Јеврему Миковићу, а забруја гајдаш и ухвати се и заталаса лепо наше коло, са којим ће да отпочне други део ове забаве и народно славље све до зоре. Но има још нешто, што је важно да се спомене. Као неки претеча српским ђацима из Београда и претходник пробуђеној свести о лепоти наших народних игара, заигра се први пут у Србобрану и то баш на „нар. забави“ — „Сељанчица“ па „Неготинка“ и још неке наше народне игре из Србије.

Тако је ето прошла ова — све то омиљенија забава у нашем народу. Гости се разишли својим кућама у најлепшем расположењу да се вредна певачка дружина, па неуморни јој председник и „четир млада српска учитеља“ сентомашка, и сви други који имађаху удела на праведно заслуженим лаворикама могу одмарати.

Ваља ли још да вам споменем сентомашко гостољубље, онда није чудо, што је са „народне забаве“ понео најлепше успомене сваки, па и овај (што је ово причао) **Гост.**

Нови Сад, 28. априла.

Данас је одржана редовна главна скупштина српске православне црквено-школске општине новосадске, која се требала састати још марта месеца, као што закон наређује, али покрај најбоље воље одборове, није могао пре да се сврши сав операт скупштински, а сметало је, што је одбор морао врло много времена да посвети уређењу неуредне парохијалне благајне, које је зло наследио од бивше управе ове општине. Сама парохијална благајна новосадска по себи је грдна рана ове црквене општине, задана још за време „почивше“ управе, те се о њој не може толико ни говорити овом приликом, него ћемо за овај мах да се осврнемо само на рад данашње скупштине. Побројаћемо редом све, како је било.

Председник је отворио скупштину кад се скупио довољан број скупштинара (без подераних одборових опанака), те је скупштини прво приказао наименованог капелана протопрезвитератског, за тим је саопштио, да је умр'о скупштински члан Ђорђе Новић.

За тим се приступило избору патрона гимназијских, и за свештеничког је изабран прота новосадски Милан Ђирић, а с њиме су били у листи још Павле Балта и Милош Папић. Из друге листе, у којој су били Стеван Поповић-Пеција, Ђура Вукичевић и Др. Лаза Станојевић изабран је Ђура Вукичевић; из треће листе, у којој су били: Ђорђе Вукичевић, Илија Вучетић и Антоније Хаџић изабран је Антоније Хаџић.

За старатеље: из прве листе, у којој су били: Тима Јерковић, Тоша Николић-Црногорац и Ђока Јаснић, изабран је Тима Јерковић; из друге листе, у којој су били Ђока Недељковић, Никола Димовић и Александар Адамовић, изабран је Александар Адамовић. Све је ове листе послао патријарх запечаћене.

За тим је дошао на дневни ред извештај о рачунима општинским из г. 1890. Том смо се приликом уверили, да је књиговођа научио „добро читати“, ма да је неки господин лане забележио у кронику, да нам књиговођа не уме читати; само на жалост данашње читање његово не служи на част бившој управи општинској, јер нам је прочитао, да је у 1890. години исплаћено старих грехова до неких 8000 ф.

О парцелирању општинске земље саопштено је скупштини само толико, да је — поред зебње извесне господе — успех сасвим постигнут.

Општина је у 1890. години купила кућу под бр. 864. и издала је под кирију за 502 фор. 50 нов. годишње.

Нестор Шутић оставио је црквеној општини 400 фор.

Умировљење учитеља Павла Михајловића остављено је ad calendas Graecas, јер не може на леп начин да се доведе у ред.

Црквена општина решила је, да се у што краћем року има сазидати јовановска школа, а за тим и на салашима.

На молбу добротворне задруге Српкиња Новосаткиња, уступљено је земљиште у николајевској порти истој за подизање забавишта и припомоћ од 300 фор. годишње, за сад на три године.

Било је и других предмета мање важних, само се може то приметити, да је ова скупштина свршила свој рад у најбољем реду, изузев неке „ситнице“, које су хтеле да сметају сложноме раду. **Ја.**

Вести из места и са стране.

Српски учитељски конвикт у Новоме Саду добио је накнадно за потпомажућег члана мађистрат сл. кр. вароши Новог Сада с прилогом од 50 фор., које је већ и исплаћено. Даље имамо да јавимо, да је на ову цел скупљено о слави Ђоке Ивковића: 3 ф. 62 н. а. вр. С овим прилозима и уплаћеним чланаринама имаде у овом фонду до сад 5900 ф Слава и хвала приложницима!

Дечије забавиште у Новом Саду. С радошћу јављамо, да је у јучерашњој главној скупштини српске православне црквене школске општине новосадске једногласно решено, да црквена општина у споразуму са „Добротворном задругом Српкиња Новосаткиња“ подигне забавиште за малу децу. Ми се од срца радујемо овом закључку српске новосадске општине, јер ко год иоле познаје прилике у којима Српство у Новом Саду живи, знаће, од колике је важности дечије забавиште у нашој вароши. (О току саме скупштине донећемо на другом месту подробнији извештај. Пр. уред.)

Новосадски филијал земаљског друштва црвеног крста под заштитом Њихових Величанства имао је 28. априла (10. маја) о. г. своју редовну годишњу скупштину под председништвом А. Хаџића и Софије Дунђерске у великој магистратској дворани. По годишњем извештају стање новосадског филијала може се управо сјајним назвати, јер заузима 12. место међу 463 филијала у Угарској. Од свога прихода послао је филијал до сад централној управи у Будим-Пешти лепу своту од 1426 фор. 81 н., у смислу правила, па му је ипак имање износило при свршетку 1890. године 1980 фор. 62 нов., а осим тога приход од игранке 1. фебруара о. г. чини 474 фор. 82 н. Половина од тога прихода послаће се и ове године централној управи у смислу правила. То је веома леп резултат за кратко време од 9 година, од како постоји филијал, особито кад се узме, да чланарина износи само 1 ф. на годину. Филијал новосадски броји сада 140 чланова, међу њима 7 оснивача. Што се имање тако увећало, има се приписати само ревности одбора, који приређује у корист благајне „друштва црвеног крста“ забаве, које доносе лепа прихода. Затим су прегледани и у реду нађени рачуни, издата је за њих опросница и изјављена је захвалност тајнику А. О. Шрајберу, који је водио рачуне у место умрлог благајника Виктора Духека. У одбор су изабрани од Србаља и Српкиња: Марија Вучетићка, Даница Гостовићка, Катица Манојловићка, Олга Пеци-Поповићка, др. А. Кода, Милан Ђирић и В. Пушибрк. На ново су изабрани: за председника: А. Хаџић, за председниковицу: Софија Дунђерска, за тајника: А. О. Шрајбер, а за благајника изабран је: Мита Кода. Централна управа, јављајући, да ће редовна годишња скупштина „земаљског друштва црвеног крста“ бити 6. јуна о. г. у Будим-Пешти и да ће на тој скупштини заступати Његово Величанство надвојвода Карл Лудвик, позива, да и новосадски филијал пошље изасланика, који ће га заступати на тој скупштини. За заступника новосадског филијала на тој скупштини умољава се председник му А. Хаџић.

Промовисан. Наш пријатељ г. Никола Белеслијин, син уваженог свештеника г. Аксентија Белеслијина пароха у Тиса Сент-Миклошу промовисан је сад у суботу на будимпештанском универзитету за доктора свију права. Честитамо младом нам пријатељу, кличући му: „Живео!“

† **Светозар Пантелић (поп Лале)**. Пишу нам из Јазка у Срему, да је лицем на велики понедељак умрло тамошњи свештеник Светозар Пантелић (поп Лале). Покојник беше један од интелигентнијих наших млађих свештеника, а са своје добре нарави и поштена срца уважаваху га и вољаху његови пријатељи и знанци. Вечна му памет!

Венчање. Уважени трговац г. Јован Секулић у Митровици венчаће се у недељу 5. маја т. г. са гђицом Саветом кћерју г. дра Љубомира Ненадовића. Сретно!

Ватра. Пишу нам из Самоша (Торонтал) „Други дан Ускрса баш око 12 сати у подне појавила се ватра у поп Шандора Павловића дворишту. Изгорела је слама, огризина и сво ђубре у пркос енергичном бранењу од стране месног становништва. Како се упалило нико незна, но доста је да је све букнуло уједанпут. И ту се поп Шандор показао немаран, јер не хтеде дати коње да воду вуку. Људи гасе а он у павиљону руча. Срећа наша, што беше тихо време, а многи би остали без крова само да је ватра у Тодоровића трговца двориште допрети могла. Ужурбао се био народ, јер ватра је рђав господар. Штета је истина незнатна, јер зграда није ни једна изгорела, али да се нису људи за времена заузели могло је бити веће несреће.“

Кретање народа у Србији. Као мал-те не у свима државама, тако је био и у краљевини Србији ове године општи попис становништва. Према том попису видимо, да у Србији има сад 2,166.551 душа. За последњих десет година намножило се становништво са 264.000 душа. У вароши Београду, у коме беше пре десетак петнајст година тек око тридесетипет хиљада има данас 54.454 душе. Београд се према том лепо попећава, а како је данашњој вредној општинској управи у Београду стало до тога, да се Београд што већма улепша, то можемо имати наде, да ће се Београд кроз коју годину подићи сасвим до велике вароши.

Кратке вести. Јован Пандука, учитељ у Вршцу, умировљен је после четрдесетогодишњег трудног службовања. — У бачкој Тополи биће 12. и 13. маја н. с. накнадни вашар. — У неким крајевима Русије је падао лицем на Ђурђев дан велики снег. — У Београду је била изложба коња. — Фридриху Кенигу, који је изнашао штампарску машину, подигнут је споменик у Ајзлебену. — Чивути, које је руска влада протерала из Русије, хоће да се настане у аргентинској републици. — На Крфу још непрестано траје немир против Чивута. — У Београду хоће до оснују трговачко удружење, коме би била цел, да негује трговачке интересе и помаже изнемогле трговце. — Упис акције српског-бродарског друштва дао је већ преко 5000 акција. —

Најновије вести.

— Из Берлина јављају, да је немачка влада подигла забрану за увоз свиња и стоке из наше монархије.

Уредништву нашег листа стигло је на приказ:

Наставник. Лист професорског друштва. Година 1891. Уредник Момчило Иванић професор Београд, штампано у државној штампарији краљевине Србије, 1891.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

У четвртак, 25. априла предадосмо вечном миру, кратком али претешком болетицом намучено и измучено тело нашег премилог мезимца

АЛЕКСАНДЕРА.

Са његовим невиним срдашцем положисмо ми у мрачну костурницу многу нашу радост и наше лепе, скоро пуних четрнајест година гајене паде. И тај нас изненадни губитак силно потресао и поразио. Утехе за остареле родитеље већ више није. Но ипак држим, е ми се ваља — а у име целе породице — и јавно захвалити на оном саучешћу, које нам се указало том тужном приликом ода свуда, и тиме покушало, да се колико толико ублажи наша голема жалост за нашим, тако прерано изгубљеним благом.

Нека је у опће хвала многим страним гостима и свему грађанству овомесному, које се — крај свег тог, што је време било доста непогодно — ипак кренуло на пратњу нашег мезимца мал' те не целокупно, те тиме дало знака свог искреног саучешћа.

А поименце нека је хвала свима оним лицима, којих нас суделовање при погребу нашег Бранка нарочито обвезало, а нека је хвала преч. гг.: Васи Богосављевићу пароху бавништанскому, Илији Јанковићу пароху мраморачком и В. Бранковићу мом супароху; даље: гг. учитељима И. Барбуловићу мраморачком и овдашњем Ј. Челебићу; певачкој дружини, и српском и романском учитељству, јер се побринуло, да на спроводу — ма и као па дану „реграције“ — учествују и школска деца.

Особито се пак морам захвалити преч. г. Илији Јанковићу, који је у бираним китњастим речима изговорио на опелу красну опроштајну.

Делиблато 27. априла.

Јован Димитријевић,
ожалошћени отац.

ОГЛАСИ.

ОГЛАС.

Српска православна црквена општина у Бешци издаваће под закуп 197 јутара ораће земље са зградом на једну или више година 19. (31.) маја о. г. у 2 сахата по подне на јавној дражби у српској школи.

Сваки лицитант дужан је положити 10% у име пишманлука.

Из седнице српске правосл. општине у Бешци, држане дне 19. фебруара 1891.

1—3 **Председништво.**

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

САВЕ ТУБИЋА

У ШИДУ 1—3

треба једног вештог млађег помоћника. Осим српског потребно је да зна немачки и мађарски говорити.

ТРГОВИНА ПОМОДНЕ И МАНУФАКТУРНЕ РОБЕ

НИКОЛЕ КРЕСТИЋА И СИНА

У БЕЛОЈ ЦРКВИ

потребује једног старијег помоћника, који 15. јуна или 1. јула ступити може. Који поред српског и немачког језика још и мађарски говори, има првенство. 1 3

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.